

Apakšžokļa robežkustību ierobežojumu analīze pacientiem ar atgriezenisku temporomandibulārās locītavas diska pārvietojumu

Daina Spūle, Una Soboļeva

*Rīgas Stradiņa universitāte,
Zobu protezēšanas katedra, Latvija*

Ievads. Klīniskajā praksē knikšķis ir viena no galvenajām pazīmēm, ar ko bieži nākas saskarīties un kas klasiski liecina par atgriezenisku diska pārvietojumu (ADP). ADP var būt cēlonis funkcionāliem traucējumiem, kas izpaužas kā samazināts robežkustību apjoms (gan atverot muti, gan laterālu kustību gadījumā) un morfoloģiskām kaulaudu izmaiņām apakšžokļa galviņā un paugurā.

Darba mērķis. Analizēt maksimālo robežkustību ierobežojumu saistību ar strukturālām temporomandibulārās locītavas (TML) kaulaudu izmaiņām pacientiem ar ADP.

Materiāls un metodes. Pētījumā iekļauti 28 pacienti ar knikšķošiem trokšņiem TML. Ar *ArcusDigma (KaVo)* elektronisko ierīci tika veikti robežkustību – maksimālās mutes atvēršanas un laterālo kustību – mērījumi.

Kaulaudu strukturālās izmaiņas tika novērtētas konusa stara datortomogrāfijas (KSDT) attēlos sagitālā un aksiālā plaknē. Dati tika apstrādāti un analizēti, izmantojot aparatūrai atbilstošo programmatūru *I-CAT Vision (Imaging Sciences International, Inc. Hatfield, PA, ASV)*. Kaulaudu strukturālās izmaiņas noteiktas pēc zinātniski pamatotiem TML izmaiņu diagnostikas kritērijiem [*Dworkin, 1992*].

Statistiskai datu apstrādei tika izmantots Fišera tests ar statistiskās ticamības robežu $p < 0,05$.

Rezultāti. Ierobežotu mutes atvēršanu konstatēja 36,7% gadījumu, ierobežojumu kustībai pa labi 6,7%, ierobežojumu kustībai pa kreisi 16,7% gadījumu.

Pacientiem ar ierobežotu mutes atvēršanu 27,2% gadījumu konstatēja izmaiņas TML kaulaudu struktūrā. Bet arī tiem pacientiem, kam nav ierobežota mutes atvēršana, 26,3% gadījumu TML ir strukturālas kaulaudu izmaiņas.

Secinājumi. Atgriezeniska diska pārvietojuma gadījumā visbiežāk ir mutes atvēršanas ierobežojumi. Nav statistiski ticamas saistības starp maksimālo robežkustību ierobežojumiem un strukturālām temporomandibulārās locītavas kaulaudu izmaiņām pacientiem ar atgriezenisku diska pārvietojumu.